

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA SVETA (EURATOM) št. 237/2014

z dne 13. decembra 2013

o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

možnost podpreti prizadevanja za jedrsko varnost v tretjih državah.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in zlasti člena 203 Pogodbe,

(4) Če Unija deluje v okviru skupnih politik in strategij skupaj z državami članicami, ima kritično maso za odzivanje na svetovne izzive in je tudi najprimernejša za koordinacijo sodelovanja s tretjimi državami.

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,

(5) Skupnost je s Sklepom Komisije 1999/819/Euratom ⁽³⁾ pristopila h Konvenciji o jedrski varnosti iz leta 1994. Skupnost je z Odločbo Komisije 2005/510/Euratom ⁽⁴⁾ pristopila tudi k Skupni konvenciji o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki.

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Ta instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti, vzpostavljen z Uredbo Sveta (Euratom) št. 300/2007 ⁽²⁾ je eden od instrumentov, ki zagotavlja neposredno podporo zunanjim politikam Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo.

(6) Da bi se ohranila in spodbudila stalno izboljševanje ter nadzor jedrske varnosti, je Svet sprejel Direktivo 2009/71/Euratom ⁽⁵⁾ in Direktivo 2011/70/Euratom ⁽⁶⁾. Navedeni direktivi in visoki standardi jedrske varnosti ter ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, ki se izvajajo v Skupnosti, so zgledi, s katerimi bi se lahko spodbudilo tretje države k sprejetju podobnih visokih standardov.

(2) Unija je glavni akter pri zagotavljanju gospodarske, finančne, tehnične, humanitarne in makroekonomske pomoči tretjim državam. Ta uredba je del okvira, zasnovanega za načrtovanje sodelovanja in zagotavljanje pomoči, namenjene podpori prizadevanjem za visoko raven jedrske varnosti, varstva pred sevanjem ter uporabo učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za jedrske snovi v tretjih državah.

(7) Spodbujanje regulativnega in drugačnega sodelovanja z državami v gospodarskem vzponu ter uveljavljanje pristopov, predpisov, standardov in praks Unije so cilji zunanje politike strategije Evropa 2020.

(3) Nesreča v jedrski elektrarni Černobil leta 1986 je izpostavila svetovni pomen jedrske varnosti. Nesreča v jedrski elektrarni Fukušima-Daiči leta 2011 je potrdila potrebo po nadaljevanju prizadevanj za doseganje najvišjih standardov jedrske varnosti. Da bi lahko vzpostavila varnostne razmere, potrebne za odpravo ogroženosti življenja in zdravja prebivalstva, bi morala imeti Skupnost

⁽³⁾ Sklep Komisije z dne 16. novembra 1999 o pristopu Evropske skupnosti za atomsko energijo (Euratom) h Konvenciji o jedrski varnosti iz leta 1994 (UL L 318, 11.12.1999, str. 20).

⁽⁴⁾ Odločba Komisije 2005/510/Euratom z dne 14. junija 2005 o pristopu Evropske skupnosti za atomsko energijo k „Skupni konvenciji o varnem ravnanju z izrabljenim jedrskim gorivom in o varnem ravnanju z radioaktivnimi odpadki“ (UL L 185, 16.7.2005, str. 33).

⁽⁵⁾ Direktiva 2009/71/Euratom z dne 25. junija 2009 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov (UL L 172, 2.7.2009, str. 18).

⁽⁶⁾ Direktiva 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki (UL L 199, 2.8.2011, str. 48).

⁽¹⁾ Mnenje z dne 19. novembra 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ Uredba Sveta (Euratom) št. 300/2007 z dne 19. februarja 2007 o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti (UL L 81, 22.3.2007, str. 1).

- (8) Države članice Skupnosti so podpisnice Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja in dodatnega protokola.
- (9) Skupnost v skladu s poglavjem 10 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Pogodba Euratom) že zdaj tesno sodeluje z Mednarodno agencijo za atomsko energijo (MAAE), tako v zvezi z jedrskimi nadzornimi ukrepi (pri doseganju ciljev poglavja 7 naslova dva Pogodbe Euratom) kot v zvezi z jedrsko varnostjo.
- (10) Cilje, podobne ciljem te uredbe, že uresničuje več mednarodnih organizacij in programov, kot so MAAE, Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj/Agencija za jedrsko energijo (OECD/NEA), Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD) in Okoljsko partnerstvo v okviru Severne dimenzije (NDEP).
- (11) Zlasti pomembno je, da Skupnost še naprej podpira prizadevanja za spodbujanje uporabe učinkovitih nadzornih ukrepov za varovanje jedrskih snovi v tretjih državah, pri čemer gradi na lastnih nadzornih dejavnostih v okviru Unije.
- (12) Komisija bi se morala pri uporabi te uredbe pred pripravo in sprejetjem strateškega dokumenta in večletnih okvirnih programov posvetovati s skupino evropskih regulatorjev za jedrsko varnost (ENSREG). Akcijski programi bi morali temeljiti na posvetovanjih, po potrebi z nacionalnimi regulativnimi organi držav članic, in dialogu s partnerskimi državami.
- (13) Ukrepe v podporo ciljem te uredbe bi morali podpirati tudi z iskanjem nadaljnjih sinergij z neposrednimi in posrednimi ukrepi okvirnih programov Euratoma na področju jedrskih raziskav in usposabljanja.
- (14) Razume se, da bosta odgovornost za varnost objekta nosila njegov upravljavec in država, ki ima jurisdikcijo nad objektom.
- (15) Medtem ko so za financiranje zunanje pomoči Unije potrebna vse obsežnejša sredstva, pa so zaradi gospodarskega in proračunskega položaja Unije sredstva, namenjena tovrstni pomoči, omejena. Zato bi morala Komisija poskrbeti za najsmotrnejšo porabo razpoložljivih sredstev, predvsem z uporabo finančnih instrumentov z učinkom finančnega vzvoda. Takšen učinek finančnega vzvoda se še poveča z omogočanjem uporabe in ponovne uporabe sredstev, ki jih vložijo in ustvarijo ti finančni instrumenti.
- (16) Da se zagotovijo enotni pogoji za izvajanje te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila.
- (17) Izvedbena pooblastila, povezana z načrtovanjem programov in financiranjem ukrepov, podprtih s to uredbo, bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 ⁽¹⁾, ki se uporablja za namene te uredbe, čeprav člen 106a Pogodbe Euratom v njej ni naveden. Ob upoštevanju narave teh izvedbenih aktov, zlasti njihove naravnosti v okviru politik ali njihovih finančnih posledic, je treba za njihovo sprejetje načeloma uporabiti postopek pregleda, določen v navedeni uredbi, razen za tehnične izvedbene ukrepe majhnega finančnega obsega. Komisija bi morala sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo takoj uporabljati, kadar se to zahteva v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, povezanih z jedrsko ali radiološko nesrečo, vključno z naključno izpostavljenostjo, in potrebo po hitrem odzivu Skupnosti za odpravo posledic te nesreče.
- (18) Za izvajanje te uredbe bi se morali ustrezno uporabljati pravila in postopki, določeni v Uredbi (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.
- (19) Unija in Evropska skupnosti za atomsko energijo imata še vedno enotni institucionalni okvir. Zato je treba nujno zagotoviti, da je njuno zunanje delovanje skladno. Evropska služba za zunanje delovanje po potrebi sodeluje pri načrtovanju tega instrumenta v skladu s Sklepom Sveta 2010/427/EU ⁽³⁾.
- (20) Unija bi si morala prizadevati za čim učinkovitejšo rabo razpoložljivih virov, da bi zagotovila kar največji učinek svojega zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti skladnost in dopolnjevanje instrumentov za zunanje delovanje ter ustvariti sinergije med tem instrumentom, drugimi instrumenti za zunanje delovanje in drugimi politikami Unije. Prav tako bi se morali vzajemno krepiti tudi programi, zasnovani na podlagi teh instrumentov.
- (21) Ta uredba nadomešča Uredbo (Euratom) št. 300/2007, ki preneha veljati 31. Decembra 2013 -

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marec 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje (Glej stran 95 tega Uradnega lista).

⁽³⁾ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Splošni cilj

Unija v skladu z določbami te uredbe in Prilogo k njej financira ukrepe za podporo pri spodbujanju visoke ravni jedrske varnosti, varstva pred sevanjem ter uporabe učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za jedrske snovi v tretjih državah.

Člen 2

Posebni cilji

Cilji sodelovanja v okviru te uredbe so naslednji:

1. spodbujanje učinkovite kulture jedrske varnosti, uveljavljanje najvišjih standardov jedrske varnosti in varstva pred sevanjem ter stalne izboljšave na področju jedrske varnosti;
2. odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim jedrskim gorivom in radioaktivnimi odpadki (in sicer prevoz, predhodna obdelava, obdelava, predelava, skladiščenje in odlaganje), in razgradnja ter sanacija nekdanjih jedrskih območij in objektov;
3. oblikovanje okvirov in metodologij za uporabo učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za jedrske snovi v tretjih državah.

Člen 3

Posebni ukrepi

1. Cilje iz točke 1 člena 2 se uresničuje zlasti z naslednjimi ukrepi:

- (a) podporo regulativnim organom in organizacijam za tehnično pomoč;
- (b) ugotovitvi regulativnega okvira, zlasti glede pregleda in ocenjevanja, izdaje dovoljenj in nadzora jedrskih elektrarn in drugih jedrskih objektov;
- (c) spodbujanjem učinkovitih regulativnih okvirov, postopkov in sistemov, da se zagotovita ustrezna zaščita pred ionizirajočim sevanjem iz radioaktivnih snovi, zlasti iz visoko aktivnih radioaktivnih virov, in njihovo varno odlaganje;

(d) vzpostavitev učinkovite ureditve za preprečevanje nesreč z radiološkimi posledicami, vključno z naključno izpostavljenostjo, in blažitev teh posledic, če nastopijo (na primer spremljanje okolja v primeru radioaktivnega izpusta, snovanje in izvajanje dejavnosti blažitve posledic ter njihovega odpravljanja in sodelovanje z nacionalnimi in mednarodnimi organizacijami v primeru naključne izpostavljenosti), ter za načrtovanje, pripravljenost in odzivanje v primeru izrednih razmer, za uvajanje ukrepov civilne zaščite in ukrepov za rehabilitacijo;

(e) podporo za zagotavljanje varnosti jedrskih objektov in območij v zvezi s praktičnimi zaščitnimi ukrepi za zmanjšanje nevarnosti sevanja, ki ogroža zdravje delavcev in širše javnosti.

2. Cilje iz točke 2 člena 2 se uresničuje zlasti z naslednjimi ukrepi:

(a) podporo regulativnim organom in organizacijam za tehnično podporo ter ugotovitvi regulativnega okvira, zlasti v zvezi z odgovornim in varnim ravnanjem z izrabljenim jedrskim gorivom ter radioaktivnimi odpadki;

(b) oblikovanjem in izvajanjem posebnih strategij in okvirov za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim jedrskim gorivom ter radioaktivnimi odpadki;

(c) oblikovanjem in izvajanjem strategij in okvirov za razgradnjo obstoječih objektov, sanacijo nekdanjih jedrskih območij in zapuščenih rudnikov urana ter za dvigovanje radioaktivnih predmetov in snovi, potopljenih v morju, ter ravnanje z njimi.

3. Cilj iz točke 3 člena 2 je omejen na tehnične vidike, s čimer se zagotovi, da se rude, izvorne snovi in posebne cepljive snovi uporabljajo le za načrtovane namene, ki jih navedejo uporabniki. Uresničuje se zlasti z naslednjimi ukrepi:

(a) vzpostavitev potrebnega regulativnega okvira, metodologij, tehnologije in pristopov za izvajanje jedrskih nadzornih ukrepov, vključno s pravilnim vodenjem evidenc in nadzorom cepljivih snovi, tako na ravni države kot na ravni upravljavcev;

(b) podpiranjem infrastrukture in usposabljanja osebja.

4. Ukrepi iz odstavkov 1 in 2 lahko vključujejo ukrepe za spodbujanje mednarodnega sodelovanja, vključno z izvajanjem in spremljanjem mednarodnih konvencij in pogodb. Pomemben sestavni del teh ukrepov je tudi prenos znanja, kot je izmenjava informacij, izgradnja zmogljivosti in usposabljanje na področju jedrske varnosti in jedrskih raziskav, da se utrdi zanesljivost dobljenih rezultatov. Ukrepi se izvajajo v sodelovanju s pristojnimi organi držav članic Unij in/ali organi tretjih držav, jedrskimi regulatorji in njihovimi organizacijami za tehnično podporo ter/ali zadevnimi mednarodnimi organizacijami, zlasti z MAAE. V posebnih in ustrezno utemeljenih primerih se bodo ukrepi v zvezi z točkama (b) in (c) odstavka 1 izvajali tudi prek sodelovanja z upravljavci jedrskih objektov in/ali pristojnimi organizacijami iz držav članic ter upravljavci jedrskih objektov iz tretjih držav, kot so opredeljeni v členu 3(1) Direktive 2009/71/Euratom, in jedrskih območij.

Člen 4

Izpolnjevanje, skladnost in dopolnjevanje

1. Napredek pri doseganju posameznih specifičnih ciljev iz člena 2 se ocenjuje na podlagi kazalnikov uspešnosti:

- (a) število in pomembnost vprašanj, opredeljenih med izvajanjem sodelovanja;
- (b) napredek pri pripravi strategij za izrabljeno gorivo, jedrske odpadke in razgradnjo, zadevni zakonodajni in regulativni okvir ter izvajanje projektov.
- (c) število in pomen vprašanj, opredeljenih v zadevnih poročilih o jedrskih nadzornih ukrepih.

Pred izvajanjem projektov in ob upoštevanju posebnosti vsakega ukrepa se določijo posebni kazalniki za spremljanje, ocenjevanje in pregled uspešnosti, kot je navedeno v členu 7(2).

2. Komisija zagotovi, da so sprejeti ukrepi skladni s splošnim strateškim okvirom politike Unije za zadevno partnersko državo, zlasti pa s cilji politik te partnerske države in programov za razvojno in gospodarsko sodelovanje.

3. Finančno, gospodarsko in tehnično sodelovanje v okviru te uredbe dopolnjuje sodelovanje Unije v okviru drugih instrumentov.

NASLOV II

NACRTOVANJE PROGRAMOV IN OKVIRNA DODELITEV SREDSTEV

Člen 5

Strateški dokument

1. Sodelovanje Skupnosti v okviru te uredbe se izvaja na podlagi splošnega večletnega strateškega dokumenta za instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti.

2. Strateški dokument je splošna podlaga za sodelovanje in se vzpostavi za obdobje do največ sedem let. Določa strategijo Skupnosti za sodelovanje v okviru te uredbe, pri čemer se upoštevajo potrebe zadevnih držav, prednostne naloge Skupnosti, mednarodne razmere in dejavnosti zadevnih tretjih držav. Opisuje tudi dodano vrednost sodelovanja ter način, kako preprečiti podvajanje z drugimi programi in pobudami, zlasti s programi in pobudami mednarodnih organizacij, ki se zavzemajo za podobne cilje, in glavnih donatorjev.

3. Namen strateškega dokumenta je zagotoviti skladen okvir za sodelovanje med Skupnostjo in zadevnimi tretjimi državami ali regijami, ki je skladen s splošnim namenom in obsegom, cilji, načeli in politiko Skupnosti.

4. Pri pripravi strateškega dokumenta se upoštevajo načela učinkovitosti pomoči: prevzemanje odgovornosti na nacionalni ravni, partnerstvo, usklajevanje, harmonizacija, približevanje sistemom držav ali regij prejemnic, vzajemna odgovornost in usmerjenost k doseganju rezultatov.

5. Komisija strateški dokument potrdi v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2). Komisija strateški dokument pregleda in po potrebi posodobi v vmesnem obdobju ali kadar koli je potrebno, pri čemer uporabi enak postopek.

Člen 6

Večletni okvirni programi

1. Večletni okvirni programi se pripravijo na podlagi strateškega dokumenta iz člena 5. Večletni okvirni programi trajajo od 2 do 4 let.

2. V večletnih okvirnih programih se določijo prednostna področja, izbrana za financiranje, posebni cilji, pričakovani rezultati, kazalniki uspešnosti in okvirne finančne dodelitve – skupno in po prednostnih področjih – ter znatna rezerva nedodeljenih sredstev. Izrazijo se lahko v razponu vrednosti ali po potrebi kot najmanjši zneski. V večletnih okvirnih programih se določijo smernice za preprečevanje podvajanja.

3. Večletni okvirni programi temeljijo na zahtevi partnerskih držav ali regij in dialogu z njimi, kar vključuje deležnike, tako da se zagotovi prevzem ustrezne odgovornosti s strani zadevne države ali regije za proces in spodbudi podpora nacionalnim razvojnim strategijam. Zaradi dopolnjevanja in preprečevanja podvajanja se v večletnih okvirnih programih upošteva že vzpostavljeno in načrtovano mednarodno sodelovanje, zlasti z mednarodnimi organizacijami, ki se zavzemajo za podobne cilje, in glavnimi donatorji na področjih iz člena 2. V večletnih okvirnih programih se navede tudi dodana vrednost sodelovanja.

4. Komisija večletne okvirne programe sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2). Komisija v skladu s tem postopkom te okvirne programe pregleda in jih po potrebi posodobi, pri čemer upošteva vse preglede strateškega dokumenta iz člena 5.

NASLOV III

IZVAJANJE

Člen 7

Letni akcijski programi

1. Letni akcijski programi (v nadaljnjem besedilu: akcijski programi) se pripravijo na podlagi strateškega dokumenta iz člena 5 in večletnih okvirnih programov iz člena 6. Akcijski programi se pripravijo za vsako tretjo državo ali regijo; v njih so navedene podrobnosti glede izvajanja sodelovanja po tej uredbi.

Izjemoma, zlasti kadar akcijski program še ni bil sprejet, lahko Komisija na podlagi okvirnih programskih dokumentov sprejme posamezne ukrepe po enakih pravilih in postopkih, kot veljajo za akcijske programe.

V primeru nepredvidljivih in ustrezno utemeljenih potreb, okoliščin ali zavez lahko Komisija sprejme posebne ukrepe, ki niso predvideni v okvirnih programskih dokumentih.

2. V akcijskih programih se navedejo zastavljeni cilji, področja podpore, predvideni ukrepi in projekti, pričakovani rezultati, postopki upravljanja in predvideni celoten znesek financiranja. Vsebujejo kratek opis operacij, ki bodo financirane, navedbo zneskov, dodeljenih za vsako operacijo, okvirni časovni raspored izvajanja ter po potrebi posebne kazalnike za spremljanje, ocenjevanje in pregled uspešnosti. Po potrebi vključujejo rezultate, pridobljene iz predhodnega sodelovanja.

3. Komisija v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2) sprejme akcijske programe, posamezne ukrepe in posebne ukrepe. Komisija lahko akcijske programe in ukrepe pregleda in razširi v skladu z navedenim postopkom.

4. Z odstopanjem od odstavka 3 postopek pregleda iz člena 11(2) ni potreben za:

- (i) posamezne ukrepe, za katere finančna pomoč Unije ne presega 5 milijonov EUR;
- (ii) posebne ukrepe, za katere finančna pomoč Unije ne presega 5 milijonov EUR;
- (iii) tehnične spremembe akcijskih programov, posameznih ukrepov in posebnih ukrepov.

V tem odstavku „tehnične spremembe“ pomeni prilagoditve, kot so:

- podaljšanje roka za izvajanje,
- prerazporeditev sredstev med ukrepi iz letnih akcijskih programov, posameznimi in posebnimi ukrepi ter projekti za največ 20 % prvotnega proračuna, vendar ne za več kot 5 milijonov EUR, ali
- povečanje ali zmanjšanje proračuna letnih akcijskih programov, posameznih ali posebnih ukrepov za največ 20 % prvotnega proračuna, vendar ne za več kot 5 milijonov EUR,

če te spremembe ne vplivajo bistveno na cilje prvotnih ukrepov in akcijskih programov.

O ukrepih, sprejetih v skladu s tem odstavkom, se v enem mesecu po njihovem sprejetju obvestijo Evropski parlament, Svet in odbor iz člena 11(1).

5. Komisija v izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih, povezanih s potrebo po hitrem odzivu Skupnosti za blaženje posledic jedrske ali radiološke nesreče, v skladu s postopkom iz člena 11(3) sprejme ali spremeni akcijske programe ali ukrepe z izvedbenimi akti, ki se začnejo takoj uporabljati.

6. Komisija lahko tudi sprejme odločitev o pridružitvi kateri koli pobudi mednarodnih organizacij in najpomembnejših donatorjev, ki se zavzemajo za podobne cilje, če taka pobuda izpolnjuje splošni cilj iz člena 1. Ustrezní sklep o financiranju se sprejme v skladu s postopkom iz odstavkov 2 in 3 tega člena.

Člen 8**Skladnost in dopolnjevanje**

Pri vsakršnem načrtovanju ali pregledu programov, ki se izvede po objavi vmesnega poročila iz člena 17 Uredbe EU št. 236/2014, se upoštevajo rezultati, ugotovitve in zaključki iz navedenega poročila.

Člen 9**Izvajanje**

Ta uredba se izvaja v skladu s členi 1(3), 1(4), 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12 in 17 Uredbe EU št. 236/2014, razen če v tej uredbi ni drugače navedeno.

Člen 10**Poročilo**

Komisija preuči napredek, dosežen pri izvajanju ukrepov, sprejetih v skladu s to uredbo, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži letno poročilo o izvajanju sodelovanja iz te uredbe. Poročilo vsebuje informacije o financiranih ukrepih, rezultatih spremljanja in ocenjevanja ter izvrševanju proračunskih obveznosti in plačil za vsako posamezno državo, regijo in vrsto sodelovanja, ki veljajo za preteklo leto.

NASLOV IV

KONČNE DOLOČBE**Člen 11****Odbor**

1. Komisiji pomaga odbor za sodelovanje na področju jedrske varnosti. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 13. december 2013

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 Uredbe.

Člen 12**Evropska služba za zunanje delovanje**

Ta uredba se uporablja v skladu s členom 9 Sklepa 2010/427/EU.

Člen 13**Finančna sredstva**

1. Finančna sredstva za izvajanje te uredbe v obdobju 2014–2020 znašajo 225 321 000 EUR.

2. Evropski parlament in Svet odobrita letna proračunska sredstva v okviru omejitev iz večletnega finančnega okvira.

Člen 14**Začetek veljavnosti**

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

Za Svet

Predsednik

V. MAZURONIS

PRILOGA

MERILA, KI SE UPORABLJAJO ZA SODELOVANJE NA PODROČJU JEDRSKE VARNOSTI

V tej prilogi so opredeljena merila ⁽¹⁾ za sodelovanje na podlagi te uredbe, vključno s prednostnimi nalogami.

Sodelovanje bi moralo temeljiti na naslednjih merilih:

1. Splošna merila in prednostne naloge**(a) Splošna merila**

- Sodelovanje lahko zajema „tretje države“ po vsem svetu.
- Prednost naj imajo države pristopnice in države v evropskem sosedstvu, zaželeno je, da se za vsako državo uporabi ločen pristop. Za države v drugih regijah naj se uporabi regionalni pristop.
- Sodelovanje z državami z visokim dohodkom naj bi olajšalo odnose med njihovimi zadevnimi deležniki, pristojnimi za jedrsko varnost in varstvo pred sevanjem. Države z visokim dohodkom za takšne odnose ne prejmejo finančnih sredstev Skupnosti v okviru te uredbe. Vendar se lahko – če je to potrebno in ustrezno – izvedejo posebni ukrepi, na primer po hudi jedrski nesreči.
- S formalno zahtevo, ki se vloži pri Komisiji, bi bilo treba potrditi skupni dogovor in meddržavno pogodbo med tretjo državo in Skupnostjo, ki zavezuje zadevno vlado.
- Tretje države, ki želijo sodelovati s Skupnostjo, bi se morale v celoti zavezati načelom neširjenja jedrskega orožja. Prav tako bi morale postati pogodbenice zadevnih konvencij MAAE o jedrski varnosti, kot sta Konvencija o jedrski varnosti in Skupna konvencija o varnem ravnanju z izrabljenim gorivom in varnem ravnanju z radioaktivnimi odpadki, ali sprejeti ukrepe, ki dokazujejo njihovo trdno zavezavnost pristopu k tovrstnim konvencijam. To zavezavnost bi bilo treba oceniti vsako leto; na podlagi te ocene pa se sprejme odločitve o nadaljevanju sodelovanja. Pristop k ustreznim konvencijam ali sprejetje potrebnih ukrepov za pristop k njim bi lahko bil pogoj za sodelovanje s Skupnostjo. V izrednih razmerah bi bilo treba navedena načela izjemoma prožno uporabljati.
- Za zagotovitev in spremljanje skladnosti s cilji sodelovanja iz te uredbe zadevna tretja država sprejme ocenjevanje sprejetih ukrepov. To ocenjevanje naj bi omogočilo spremljanje in preverjanje skladnosti z dogovorjenimi cilji in bi lahko bilo pogoj za nadaljnje izplačevanje prispevka Skupnosti.
- Sodelovanje, ki ga na področju jedrske varnosti in nadzornih ukrepov v skladu s to uredbo zagotavlja Unija, ni namenjeno spodbujanju jedrske energije, zato se ga ne bi smelo razumeti kot ukrep za spodbujanje tega vira energije v tretjih državah.

(b) Prednostne naloge

Da se vzpostavijo varnostne razmere, potrebne za odpravo nevarnosti za življenje in zdravje prebivalstva, je sodelovanje v prvi vrsti usmerjeno k jedrskim regulatorjem in njihovim organizacijam za tehnično podporo. Cilj takega sodelovanja je zagotoviti njihovo tehnično usposobljenost in neodvisnost ter okrepiti regulativni okvir, zlasti glede dejavnosti izdaje dovoljenj, vključno s pregledovanjem in spremljanjem učinkovitih in celovitih ocen tveganj in varnosti („testi odpornosti“).

Druge prednostne naloge programov sodelovanja, ki jih je treba razviti v okviru te uredbe, vključujejo:

- oblikovanje in izvajanje odgovornih strategij in okvirov za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki;
- razgradnjo obstoječih objektov, sanacijo nekdanjih jedrskih območij in zapuščenih območij rudarjenja urana ter dvigovanje radioaktivnih predmetov in snovi, potopljenih v morju, ter ravnanje z njimi, če so nevarni za prebivalstvo.

Sodelovanje z upravljavci jedrskih elektrarn iz tretjih držav se preučí v posebnih primerih, navedenih v členih 2 in 3, zlasti v okviru nadaljnjih ukrepov na podlagi celovite ocene tveganj in varnosti. Takšno sodelovanje ne zajema dobave opreme.

⁽¹⁾ Pri merilih se upoštevajo sklepi Sveta o pomoči tretjim državam na področju jedrske varnosti in zaščite (2913. srečanje Sveta za promet, telekomunikacije in energijo v Bruslju z dne 9. decembra 2008).

2. Države z nameščenimi zmogljivostmi za proizvodnjo jedrske energije

Dodatno sodelovanje z državami, ki so že prejele finančna sredstva Skupnosti, bi moralo biti odvisno od ocene ukrepov, ki jih je financirala Skupnost, in od ustrezne utemeljitve novih potreb. Z ocenjevanjem bi bilo treba natančneje določiti naravo sodelovanja in zneske, ki naj bi se v prihodnosti namenili tem državam.

V zvezi z državami, ki zahtevajo sodelovanje, bi bilo treba razmisliti o:

- (a) stopnji nujnosti posredovanja v dani državi ob upoštevanju situacije glede jedrske varnosti in
- (b) pomenu posredovanja v primernem trenutku, da se zagotovi spodbujanje kulture jedrske varnosti, zlasti kar zadeva vzpostavitev ali okrepitev regulativnih organov in organizacij za tehnično podporo ter oblikovanje in izvajanje strategij in okvirov za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki.

Uporaba misij integrirane regulativne revizijske službe (IRRS – Integrated Regulatory Review Service) in revizijske skupine za operativno varnost pri MAAE (OSRT – Operational Safety Review Team) bi bila priporočljiva, čeprav to ne bi bilo formalno merilo za sodelovanje.

3. Države brez nameščenih zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije

Sodelovanje z državami, ki imajo jedrske objekte, kot so opredeljeni v členu 3(1) Direktive 2009/71/Euratom, vendar ne želijo razviti zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije, bo odvisno od stopnje nujnosti ob upoštevanju situacije glede jedrske varnosti.

V primeru držav, ki želijo razviti zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije, če imajo jedrske objekte, kot so opredeljeni v členu 3(1) Direktive 2009/71/Euratom, ali ne, in v katerih se zastavlja vprašanje posredovanja v primernem trenutku, da se zagotovi spodbujanje kulture jedrske varnosti vzporedno z razvojem programa za proizvodnjo jedrske energije, zlasti kar zadeva okrepitev regulativnih organov in organizacij za tehnično podporo, se pri sodelovanju upoštevajo izvedljivost programa razvoja zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije, obstoj vladnega sklepa glede uporabe jedrske energije in priprava predhodnega načrta, v katerem naj se upoštevajo mejniki v razvoju nacionalne infrastrukture za jedrsko energijo (dokument MAAE iz serije o jedrski energiji, št. NG-G-3.1).

Sodelovanje z državami v tej kategoriji bi moralo biti v prvi vrsti namenjeno razvoju zahtevane regulativne infrastrukture, tehnične usposobljenosti jedrskega regulatorja in vzpostavitvi ustreznih organizacij za tehnično podporo. Prav tako bi bilo treba razmisliti o oblikovanju strategij in okvirov za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom ter radioaktivnimi odpadki, ter ga po potrebi podpreti, tudi v državah, ki ne načrtujejo razvoja zmogljivosti za proizvodnjo jedrske energije ali ki so se odločile, da tovrstnih zmogljivosti ne bodo razvijale.

Sodelovanje z državami, ki ne spadajo v zgornje kategorije, se lahko zagotavlja v izrednih razmerah, povezanih z jedrsko varnostjo. Za te države bi se morala splošna merila uporabljati razmeroma prožno.

4. Usklajevanje

Komisija bi morala svoje sodelovanje s tretjimi državami usklajevati z organizacijami, ki se zavzemajo za podobne cilje, predvsem z mednarodnimi organizacijami, vključno zlasti z MAAE. To usklajevanje bi moralo Skupnosti in zadevnim organizacijam omogočiti, da se izognejo podvajanju ukrepanja in financiranja v zvezi s tretjimi državami. Komisija bi morala v izpolnjevanje svoje naloge vključiti pristojne organe držav članic in evropske upravljavce, s čimer bi izkoristila kakovost evropskega strokovnega znanja na področju jedrske varnosti in nadzornih ukrepov.

Komisija zagotovi, da ni podvajanja med sodelovanjem na področju nadzornih ukrepov, in sicer prek ukrepov, ki se lahko izvajajo v skladu s členom 3(3) te uredbe, ter sodelovanjem, ki lahko poteka na področjih varnosti in neširjenja jedrskega orožja v okviru instrumenta, ki prispeva k stabilnosti in miru.